БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряат-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 109 6038
МАЙН 31
СРЕДА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ВКП(б)-гэй Устав—партийна ажабайдалай хуули мүн

Партиин доторой хүдэлмэрие саашадань һайжаруулхын зорилгоор, ВКП(б)-гэй Уставай эрилтэнүүдые партийна бүхы организацинуудта хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ ябадалые хангаха хэрэгтэй гэжэ XVI областной партийна конференци өөрынгөө тогтоол соо зааһан байна.

Большевистскэ партиин Устав хадаа партийна ажабайдалай нангин үндэһэ һуури, партиин конституци, хуули мүн, тэрэ болбол партийна бүхы организацинуудай, партиин гэшүүн бүхэнэй ажал-ябуулгын хүтэлбэри мүн.

«Парти болбол. — гэжэ ВКП(б)-эй Устав соо хэлэгдэнэ,—партиин бүхы гэшүүдтэ аб адли уялгата, ушараа мэдэрһэн жаяг заршамаар холбоотой, дайшалхы единэ организаци мүн».

ВКП(б)-гэй Устав болбол большевистскэ партиин доторой ажабайдалай эмхидхэлэй шухалын шухала үндэһэ һууринуудые: централизм, булад хатуу партийна жаяг заршам, парти доторой демократи ба большевистскэ өөрыгөө шүүмжэлэлгэ тодорхойлно. Устав дотор партиин гэшүүнэй эрхэнүүд бэшээтэй. Эдэ эрхэнүүд хадаа большевистскэ партиин эмхидхэлэй принципүүдһээ үндэһэлэн гарадаг гээшэ. Партиин гэшүүндэ даалгагдадаг үндэр уялганууд Устав дотор тэрэшэлэн тодорхойлогдонхой байна. Парти болбол партиин программые ба Уставые бэелүүлхын тула, партиин ба тэрэнэй органуудай бүхы шиидхэбэринүүдые дүүргэхын тула эдэбхитэйгээр ба шэн зоригтойгоор хүдэлмэрилхыень өөрынгөө гэшүүдһээ эридэг байна.

ВКП(б)-гэй Уставай эрилтэнүүдые партийна организаци бүхэнэй ажал-ябуулгада наринаар сахиха гээшэ —коммунистнуудай эдэбхиие ба үүсхэл оролдолгые хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөхэ, партиин үмэнэ табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ партийна организацинуудай дайшалхы шадабарине саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ ябадал мүн.

ВКП(б)-гэй Уставай шухалын шухала дүримынь хадаа партиин доторой демократи мүн. Энэ болбол партиин ажабайдалда тэрэнэй бүхы гэшүүдэй эдэбхитэй хабаадалгые хангаха удхатай юм.

Манай партиин доторой демократи болбол ажал-ябуулгын демократи мүн. Энэ демократи болбол асуудалнуудые партийна ниитын өөһэдөө шиидхэхэ, өөһэдөө ажалаа эрхилхэ ябадал хангана. «Имагтал парти доторой демократиин үндэһэ һуури дээрэ большевистскэ ёһоор өөрыгөө шүүмжэлхэ ябадал дэлгэрүүлэгдэжэ болохо ба партийна жаяг заршам бэхижүүлэгдэхэ байна»,—гэжэ ВКП(б)-гэй Устав соо хэлэгдэнэ.

Партиин доторой демократиин эли тодо бэелүүлгэнь хадаа партийна суглаанууд мүн. Тэндэ коммунистнууд партийна организациин ажабайдалай ба хүдэлмэриин бүхы асуудалнуудые сугтаа зүбшэн хэлсэдэг ба шиидхэдэг байна. Партийна суглаанууд болбол бүхы коммунистнуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар саг сагтаа үнгэргэгдэжэ байха ёһотой. Партийна суглаануудай үнгэргэгдөөгүй байхада, партийна хүдэлмэришье һула байдаг гэжэ практика харуулна. Гэхэ зуура, партийна суглаануудые саг сагтань, дээдэ хэмжээндэ үнгэргэдэггүй партийна организацинууд бии гээшэ. Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай «Галын-Очи» колхозой партийна эхин организацида партийна суглаанууд хэдэн һара болоод хэгдэдэг байгаа. Энэ парторганизациин секретарь нүхэр Банзаров болбол коммунистнуудайнгаа суглаа зарлахын орондо, партиин айкомһоо заабари хүлеэгээд лэ һуудаг байба. Тиимэһээ энэ парторганизацида партийна хүдэлмэри һуларһан, зарим коммунистнууд партийна ажабайдалһаа таһарһан, ВКП(б)-гэй Уставаар партиин гэшүүндэ даалгагдаһан уялгануудые дүүргэхэеэ болишоһон байха юм. Энэ парторганизацида ВКП(б)-гэй Уставай үндэһэн дүримүүдэй сахигдадаггүй байһаниие хаража байбашье, ВКП(б)-гэй Зэдын айком удаан саг соо ямаршье хэмжээ абаагүй байгаа.

Партийна суглаанууд дээрэ коммунистнууд хүдэлмэриин дутагдалнуудые большевистскэ шүүмжэлэлэй ёһоор элирүүлдэг, тэдэниие усалхаха тушаа өөһэдынгөө дурадхалнуудые оруулдаг гээшэ. Коммунистнуудай дурадхалнууд ба шүүмжэлэл суглаанай тогтоол соо бэшэгдэхэ, тэдэниие бодото дээрэнь бэелүүлхын тула шухала хэмжээнүүд абтаха ёһотой. Зүгөөр, коммунистнуудай дурадхалнуудта ба шүүмжэлэлдэ буруугаар хандаха баримтанууд үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхозой парторганизациин тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ коммунистнууд колхозой зарим хүтэлбэрилэгшэдэй, парторганизациин секретариин ажал-ябуулгын дутагдалнуудые элирүүлһэн байгаа. Тэрээнһээ хойшо хоёр һараһаа дээшэ саг үнгэрөө. Тиигэбэшье коммунистнуудай шүүмжэлэлэй ёһоор ямаршье хэмжээ абтаагүй байһаар. Иихэдээ Хэжэнгын айком коммунистнуудай шүүмжэлэлдэ буруугаар хандажа байна.

ВКП(б)-гэй Уставай эрилтэнүүдые сахихын тулада баталан абтаһан шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ бүхы коммунистнуудые хабаадуулхань шухала. Энэ талаар партийна даалгабаринууд шухала удхашанартай. Коммунист болбол практическа партийна хүдэлмэри дээрэ, партийна даалгабаринуудые дүүргэхэдөө ургадаг ба хатуужадаг юм. Зүгөөр, зарим нэгэн эхин парторганизацинуудта партийна даалгабаринуудай удхашанар хүсэдөөр сэгнэгдэдэггүй байна. Иволгын аймагай Коминтерной нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организацида зарим коммунистнууд, илангаяа залуу коммунистнууд, партийна хүдэлмэридэ хабаадуулагдадаггүй, өөһэдынгөө идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхын тулада оролдодоггүй, ургадаггүй байха юм. Партиин айком парторганизациин секретариин тоосоое шагнахадаа, энэ дутагдалые зааһан байгаа. Теэд тэрэниие заһахын хойноһоо хиналта табяагүй дээрэһээнь мүнөө хүрэтэр энэ парторганизацида хубилалта болоогүй.

Партийна хэдэн организацинуудта партийна һуралсалые эмхидхэхэ хэрэгтэ нилээд ехэ дутагдалнууд бии гээшэ. Коммунист бүхэнэй өөрынгөө теоретическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ, марксизм-ленинизмын үндэһэ һууринуудые шудалха ябадалдань зарим парторганизацинуудта ёһотой эрилтэ хэгдэнэгүй. Харин тиихэдэ энэ болбол шухалын шухала уставной уялга мүн.

Тоосоото-һунгуулиин партийна суглаануудай, аймагуудай, районно, городской ба областной партийна конференцинүүдэй үнгэрһэнэй һүүлээр манай партийна организацинуудай идейно-политическэ ажабайдалай ба эмхидхэхы ажал-ябуулгын хэмжээн элитэ дээшэлээ. Зүгөөр, зарим партийна организацинуудта энэ хэмжээн үшөөл хангалтагүй байна, партиин табиһан үндэр эрилтэнүүдтэ хүрэнэгүй.

Коммунистическэ байгуулалтын шэнэ ехэнүүд зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада партиин доторой хүдэлмэриие саашадань һайжаруулһанай үндэһэ һуури дээрэ партийна организаци бүхэнэй дайшалхы шадабариие хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ, гүрэнэй, ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы һалбариие хүтэлбэрилхэ партийна хүтэлбэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ шухала. Энээнэй тулада «бүхы парторганизацинууд өөһэдынгөө уставной уялгануудые эрхимээр дүүргэдэг болохо, партийна эдэбхитэй хүдэлмэридэ бүхы коммунистнуудые хабаадуулха, предприятиин, колхозой, эмхи зургаанай, һуралсалай заведениин ажабайдалда өөһэдынгөө хүтэлбэрилхы нүлөөе үдэр бүхэндэ үзүүлдэг болохо ябадалые туйлаха» гэһэн XVI областной партийна конференциин заабариие бэелүүлхэ хэрэгтэй.

СССР-эй Верховно Соведэй сессиин хүндэлэлдэ

Амжалтаараа һанаагаа амарнагүй

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой цехүүдэй коллектив Эхэ оронойнгоо дээдэ органой сессиин хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар ябуулна. Тиихэ зуураа эдэнэр августын 6-да болохо түмэрзамайхидай Бүхэсоюзна һайндэртэ зорюулан дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа байна.

Кузнечнэ цехын хүдэлмэришэд сессиин хүндэлэлэй стахановска вахтада жагсаад байхадаа, үдэр ерэхэ бүри үйлэдбэриингөө темпые ехээр дээшэлүүлнэ. Халаан бүхэндэ 35 тонно металл дабтан гаргаха уялгаяа 47—50 тонно хүрэтэр дүүргөнэ.

Бригадирнууд нүхэд Федотов, Малыгин ба бусадай хүтэлбэрилдэг түмэршэ дархашуулай бригаданууд өөһэд хоорондоо мүрысэн хүдэлмэрилнэ. Тэдэ бригаданууд май һарынгаа даалгабаринуудые болзорһоонь урид, үни хада дүүргэһэн юм. Мүнөө халаанайнгаа нормонуудые 200 процент хүрэтэр дүүргэхэ зуураа, гансал эрхим һайн шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргана.

Түмэршэ дархашуул туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарнагүй. Түмэрзамайхидай һайндэр болотор 100 тонно металл арбилха, бүтээн гаргадаг продукциингаа өөрынь үнэ сэнгые 2 процентээр химдаруулха ба бусад харюусалгата уялгануудые абаад, улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Г. Караманов.

Түрүү пароходой команда

Зүүн-Сибириин гол мүрэнүүдэй пароходствын Селенгинскэ бассейндэ навигациин эхилһэнһээ хойшо уһан замаар ашаа шэрэлгэ муу бэшээр ябуулагдажа байна.

Пароходуудай команданууд СССР-эй Верховно Соведэй сессиин хүндэлэлдэ өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлэнхэй. Тэдэнэр рейсовэ даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Капитан К. Бутухановай хүтэлбэрилдэг «Чадаев» пароходой экипаж үндэр бүтээсэтэ ажалаараа мүрысөөндэ түрүүлэн ябана. Энэ пароход һаяхан гурбадахяа рейс хэжэ, «Мөөрөөшэ» гэжэ пристань ошоходоо 4 ашаатай баржануудые абаашаа. Тиихэдээ техническэ скоростьёо түргэдхэжэ, графигаа 5 часаар уридлаа.

Тус пароходой команда эмхитэй эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилэн, рейс бүхэндөө 2 тонно хүрэтэр горючи арбилна.

Пароходойхид Лидия Корабельниковагай үнэтэ үүсхэлые халуунаар дэмжээ. Һара бүхэндэ арбилһан горючи ба түрхихэ материал дээрэ 2 үдэр хүдэлмэрилхэ гэжэ шиидэнхэй. Энээгээрээ навигациин сезон соо 14.000 түхэриг гүрэнэй мүнгэ арбилха байна.

В. Плужников.

Шэнэ станогуудые бүтээнэ

Улан-Удын «Металлоширпотреб» заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй сессидэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Ухаалан зохёолгын ба уралан нарижуулгын дурадхалнуудай олоор оруулагдаһанай ашаар, зарим станогуудай конструкци һайжаруулагдаа. Мүн модо харуулдаха ба хюрөөдэхэ шэнэ станогуудшье бии болгогдоно.

Заводой главна инженер нүхэр Григорьевой дурадхалаар модо хюрөөдэдэг рамын узловой часть шэнэдхэн хубилгагдажа, бүтээсэнь 1,5 дахин дээшэлээ. Аймпромкомбинадуудай үйлэдбэриие механизацилгада шухала удхашанартай, модо хюрөөдэхэ ба харуулдаха универсальна шэнэ станок бүтээн гаргагдадаг болобо. Тус станогые зохёолгодо заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд барандаа хабаадалсаа.

Сессиин нээгдэхэ үдэр—июниин 12 болотор тус заводой хүдэлмэришэд республикынгаа аймагуудай промкомбинадуудта шэнэ станогуудые олоор бүтээжэ үгэхэ байна.

К. Пашнев.

Хабарай тарилга

Зэдын аймаг унжагайрһаар

ПЕТРОПАВЛОВКА. **(Манай тусхай корреспондентһээ).** Эндэхи колхозууд хабарай тарилгые ехээр унжагайруулан, республикын аймагуудай бултанайнь хойно шэрэгдэжэ ябана. Һүүлэй мэдээгээр тус аймаг орооһото культурануудай тарилгые арайхан хахадлаад байха юм. Ямар шалтагаан дээрэһээ тус аймагай колхозууд тарилгые иимэ ехээр унжагайруулааб гэхэдэ, энээндэ хангалтагүйгөөр бэлэдхэһэн дээрэһээ болоһон байна.

Колхозуудай поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа тракторнууд эбдэрһэн гү, али муугаар заһабарилагдаһан дээрэһээ миил байха ушарнууд олон үзэгдэнэ. Аймагай колхозууд МТС-үүдтэ найдаад, тарилга дээрэ унаа моридой хүсые хэрэглэнэгүй. Олонхи колхозуудта таряанажалай бригаданууд хүдэлмэрилнэ гэжэ тоологдодог. Теэд, тэдэнь гансахан лэ тракторна бригадануудые хангахаһаа ондоо ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй шахуу. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз таряанажалай 2 бригадатай юм. Энэ хоёр бригаднь Үшөөтэйн МТС-эй № 5 тракторна бригадые үрһэ хүрэнгэ, уһа ба бензин зөөлгэ болон бусад хүдэлмэринүүдээр хангана. Тэдэнэрэй ажалые таряанажалай хоёр бригадир болон тоо бүридхэгшэ гэхэ мэтэ хүнүүд эмхидхэн ябуулна. Гэбэшье, тракторнуудай хүдэлмэриин тоо бүридхэл буруугаар гаргагдадаг байна. Мүн тэндэ горючинь ямаршье хэмжүүргүйгөөр гаргашалагдана. Тус колхозой тарилга дээрэ ажалай эмхидхэл муугаар табигданхай.

Гадна Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо Сагаан-Усанай МТС-эй № 7 тракторна бригада хүдэлмэрилнэ. Энэ бригада хадаа МТС соогоо нилээд урдахануур — 3-дахи һуури эзэлжэ ябана. Хэды тиимэ болобошье, энэ бригада бүхы дээрэ нормоёо арайхан 50-аад процент дүүргэдэг байха юм. Зарим тракторнуудынь эбдэрээд, 5—6 үдэр соо ажалгүй миил байдаг ушарнууд үзэгдөнэ. Энэ баримта хадаа Сагаан-Усанай МТС-эй тракторна паркын ямараар хүдэлмэрилжэ байһаниие гэршэлнэ.

Олонхи колхозуудта сеялкэнүүдтэ үрһэ хахадаа тракторнуудые зогсоожо, үнэтэ саг дэмы хосороогдодог байна. МТС-үүдэй колхозуудтай баталһан договор дүүргэгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, «Улаан Үшөөтэй» колхозтой баталагдаһан договорой ёһоор Үшөөтэйн МТС 1000 га тарилгые 25 хоног соо дүүргэхэ ёһотой байгаад, энэ хүдэлмэриин 50 процентые аяар 30 хоног соо хэбэ.

Тракторна бригадануудай социалистическэ уялганууд шалгагдадаггүй, хэн трактористын бригада соогоо түрүү һуури эзэлжэ ябаһаниинь мэдэгдэдэггүй. Мүн түрүүшүүлые урмашуулха хэмжээнүүд абтадаггүй байна.

Тарилгые иимэ ехээр унжагайруулжа байһан ябадалые яабашье тэсэшэгүй. Зэдынхид гээгдэлээ энэ гэһээр усадхаха тушаа шанга хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Н. Цыбенов.

Тарилгаяа дүүргүүтэй байна

«Гигант» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Шлыков, партийна организациинь секретарь нүхэр Скворцов) хабарай тарилгаар Хоринн аймаг соо түрүүлжэ ябана. Энэ колхоз 1114 гектар тарилга хэжэ, түсэбөө 92 процент дүүргэә. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз хабарайнгаа тарилгые дүүргүүтэйхэн байна.

Эдэ колхозуудта таряанажалай ба тракторна бригадануудай гэшүүд нигта барисаатайгаар хүдэлмэрилжэ, ажалай үндэр бүтээсэ, эрхим шанар туйланад. Трактористнууд хүдэлмэреэ часай графигаар эмхидхэнхэй.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

„Аврорын“ 50 жэлэй ой

ЛЕНИНГРАД, майн 28. (ТАСС). «Аврора» гэжэ түүхэтэ крейсерэй уһаар ябажа эхилһэнһээ хойшо 50 жэлэй ой мүнөөдэр эндэ баяртайгаар тэмдэглэгдээ. Корабль дээрэ ба Ленинградска нахимовска училищиин байшан дээрэ янза бүриин үнгэтэй тугууд намилзана.

Үглөөнэй 9 часта дээдэ палуба дээрэ училищиин хүмүүжүүлэгдэгшэд ба Улаан тугта крейсерэй личнэ состав жагсаба. Училищиин начальник — 1-дэхи рангын капитан Грищенко алдарта ойтой дашарамдуулан тэдэниие амаршалба. СССР-эй гүрэнэй гимнын абяан доро Уһан сэрэгэй туг мандуулагдаа.

Алдарта ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан үдэшэлэн училищиин зал соо болоо. 3-дахи рангын капитан Ларионов элидхэл хэжэ, кораблиин гайхамшагта революционно түүхэ тухай хөөрэбэ.

И. В. МИЧУРИНАЙ НАҺА БАРАҺААР 15 ЖЭЛЭЙ ОЙН УРДА ТЭЭ

РИГА, майн 29. (ТАСС). Байгаалиие шэнэдхэн хубилгагша — советскэ агуухэ эрдэмтэ И. В. Мичуринай дурасхаалые Латвиин ажалшад үргэнөөр тэмдэглэнэ. Наһа бараһаар 15 жэлэй ойнь июниин 7-до гүйсэхөөр байһантай дашарамдуулан мичуринска биологическа наука тухай лекцинүүд Ригэдэ ба республикын районуудта эмхидхэгдэжэ байна. И. В. Мичуринай ажабайдал ба ажал-ябуулгада олонтоото хөөрэлдөөнүүд зорюулагдана.

И. В. Мичуринда зорюулагдаһан, Латвийска хүдөө ажахын академиин нүүдэл сесси Ауцска районд болобо.

Украинска ССР. Винницкэ областьдо ВЦСПС-эй Немировско амаралтын гэр байдаг. Тэндэ жэл бүри 5000 шахуу хүн амарна. Өөһэдынгөө амаралтые үнгэргэхын тула Москва, Ленинград, Киев, Харьков, Львов, Сталино ба бусад городуудһаа ажалшад эндэ ерэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Львовуголь» трестын № 5 шахтын стахановканууд Т. К. Калиберда (зүүн гарһаа) ба Е. В. Травинская амаралтын байшангай парк соо байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Һургуули тухай бүгэдэ арадай анхарал

ЖИТОМИР, майн 29. (ТАСС). Һуралсалай шэнэ жэлдэ һургуулинуудые бэлэдхэхэ талаар ниитэ зоной воскреснигүүд областиин городууд ба тосхонуудта үсэгэлдэр болобо. Хэдэн мянгаад хүдэлмэришэд, колхознигууд, советскэ интеллигенциин түлөөлэгшэд тэдээндэ хабадаа. Ажалшад һургуулинуудые түлишээр хангаба. Олохон һургуулинуудай байшангууд заһагдаа, мебель бэлэдхэгдөө.

Арадай барилгын методээр область дотор классна шэнэ 230 таһалгануу баригдаа. Һургуулинуудай дэргэдэ жэмэстэ садууд тарихдажа, опытно участогууд бэлэдхэгдээ.

ХАЛААН СОО 13 НОРМО ДҮҮРГЭНЭ

ЛЕНИНГРАД, майн 28. (ТАСС). Ой модоной машина бүтээлгын заводой токарь К. Ф. Шефер СССР-эй Верховно Соведэй сессиин хүндэлэлдэ вахтада жагсажа, халаанайнгаа даалгабариие мүнөөдэр 1300 процент дүүргээ.

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлдэ стахановец новатор 20 жэлэй нормо дүүргэбэ.

ШЭНЭ УРГАСЫН ҮБҺЭТЭЙ УЛААН АШАА

АСТРАХАН-БАЗАР (Азербайджанска ССР), майн 29. (ТАСС). Шэнэ ургасын үбһэ ашаһан түрүүшын улаан ашаанууд «Заготсенын» Пришибинскэ пунктда ерэбэ. Ленинэй нэрэмжэтэ, Молотовой нэрэмжэтэ ба Стахановай нэрэмжэтэ колхозууд гүрэндэ үбһэ тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэә.

Ажалта үдэрэй уялгата минимумые заатагүй дүүргэхэ

Социализм ба ажал бэе бэеһээ таһаршагүй, социализм ажалаар байгуулагдадаг, социализм болбол үнэн сэхээр ажаллахые бүхы хүнүүдһээ эринэ гэжэ нүхэр Сталин һургадаг. Иигэжэ нүхэр Сталин колхознигууд-ударнигуудай нэгэдэхи съезд дээрэ хэлээ һэн.

Парти ба правительство болбол колхозуудта ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар саг үргэлжэ туһаламжа үзүүлжэ байдаг.

Дайнай хойто тээхи табанжэлэй түсэбые бэелүүлгын большевистскэ темпнүүд имагтал бүхы советскэ хүнүүдэй — фабриканууд ба заводуудтаа, полинууд ба фермэнүүдтээ, научна лабораторинууд ба эмхи зургаануудтаа оролдосотойгоор, эмхитэй гуримтайгаар ажаллаха ябадалда түшэглэнэ. Хэрбээ бүхы колхознигуудай олонхинь бэшэ, харин бултанайнь үнэн сэхээр ажаллаа һаань, колхозууд продуктнуудаар билтарха, элдэб баялигуудаар билтарха, тиихэдэнь манай ороп дэлхэй дээрэ эгээн баян гүрэн болохол гэжэ нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэнүүд мүнөө шэнэ хүсэтэйгөөр дуулдана.

Шангаар табигдаһан ажалай жаяг заршам хадаа хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые хаһа саг соонь дүүргэжэ, үндэр баян ургаса хуряаха, гүрэнтэйгөө болзор соонь тоосохо, колхозойнгоо нийтын баялигые ба колхознигуудай ажалта үдэрэй түлөөһые дээшэлүүлхэ арга боломжо колхозуудта олгодог.

Жэшээ болгон Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Заган» колхозые (түрүүлэгшэнь нүхэр Бродников) абаад үзэе. Энэ колхоз ажалай жаяг заршам ба ажалай нормонуудые дүүргэлгэ тухай асуудалнуудые түрүүшын ээлжээндэ табидаг. 1949 ондо тус колхоздо ажалта үдэрэй уялгата минимумые дүүргээгүй нэгэшье хүн байгаагүй. Энэ колхоз орооһо тарянай ба бусад культурануудай үндэр баян ургаса жэлһээ жэлдэ хуряажа, бүхы түрэлэй продуктнуудаар гүрэнтэйгөө саг болзортонь тоосодог, колхознигуудай ажалта үдэртэ нилээд ехэ хэмжээнэй мүнгэ, орооһо, овощь, хартаабха болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые хубаадаг байна. Байгша ондо тус колхоз ажалай жаяг заршамые бэхижүүлгэдэ улам ехэ анхарал хандуулна. Ажалдаа гараагүй колхозник тушаа правлениингээ заседани дээрэ хэлсэжэ, тэрэниие ажалда эдэбхитэйгээр хабаадуулдаг болонхой.

Энээнэй урда жэлнүүдтэ хододоо гээгдэжэ ябаһан Байкало-Кударын аймагай Буденнын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Лагирев ажалай жаяг заршамые шангадхаһанай, колхознигуудай ажалайнгаа нормонуудые дүүргэдэг болоһоной ашаар аймаг сооһоо гадна, мүн республика доторoo түрүү колхозуудай зэргэдэ ороо.

Хэрбээ правленинүүдэй, бригадирнуудай ба фермэнүүдые даагшанарай ёһотоор оролдоо һаань, ямаршье колхоздо ажалай нормонуудые дүүргэлгэ ба үлүүлэн дүүргэлгэ туйлагдаха байһаниинь лабтай. Колхозуудай правленинүүд болбол өөрынгөө заседанинууд дээрэ ажал хэжэ шадаха колхознигуудай артельнэ нийтын хүдэлмэридэ хабаадалга тухай асуудал саг үргэлжэ хэлсэжэ, лодырьнууд, прогульщигууд ба ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг хүнүүдые заһаха хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Хүдөө ажахын артелиин Устав дотор лодырьнуудтай тэмсэхэ арганууд бэшээтэй. Гэбэшье, тэрэниие зарим колхозууд огто хэрэглэдэггүй.

Жэшээлхэдэ, Заиграйн аймагай Дээдэ-Илькын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ажалай жаяг заршамые шангадхалгада тон бага анхарал хандуулагдана. Тус колхоздо 1949 оной турша соо ажалай жаяг заршам эбдэһэн ба ажалта үдэрэй уялгата минимумые дүүргээгүй зарим колхознигуудай ябадал тушаа зүбшэн хэлсэлгэтэй нэгэшье суглаан үнгэргэгдөөгүй. Тиимэһээ нёдондо энэ колхозой аяар 49 гэшүүд правительствын тогтооһон ажалта үдэрэй уялгата минимумые дүүргээгүй байшоо. Зарим хүдэлмэринүүдэй ба агротехникын заабаринуудай дүүргэгдээгүй дээрэһээ тус колхоз тон бага ургаса хуряагаа. Тэрээнһээ уламжалан уялгата тушаалгануудаар гүрэнтэйгөө хүсэд тоосоогүй, колхознигуудай ажалта үдэртэ өөдтэй орооһо ба мүнгэ хубаагаагүй.

Теэд, мүнөөшье жэлдэ энэ колхоз ажалай эмхидхэлые муугаар табяа. Колхознигуудайнь аяар 30 процентнь колхозно нийтынгээ үйлэдбэридэ хабаададаггүй гэхэ гү, али ёһо тэдыгээр хабаадажа, ехэнхи сагаа өөрынгөө үмсын ажахыда хэрэглэдэг байна. Эгээл тиимэһээ тус колхоз хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдые ба пар хахалалгые муугаар ябуулна.

Ажалай эмхидхэлые һайжаруулха ба ажалай жаяг заршамые бэхижүүлхэ асуудалнуудта Заиграйн аймагай бусад хэдэн колхозууд анхаралаа багаар хандуулна. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай колхозуудай 243 гэшүүд (ажал хэжэ шадаха колхознигуудайнь 6,3 процент), Иволгын аймагай колхозуудай 481 гэшүүд (11 процент) ажалта үдэрэй уялгата минимум дүүргээгүй. Байгша ондо ажалай эмхидхэлэй мүн лэ муугаар табигдаһан шалтагаанһаа дурсагдагша аймагуудта хабарай тарилга удаа-руулагдажа байна.

Заиграйн, Иволгын аймагуудай хүтэлбэрилхы зарим хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө нангин уялгые дүүргэнэгүй, колхознигуудай артельнэ нийтынгээ хүдэлмэридэ хабаадалгые, правительствын тогтооһон ажалта үдэрэй уялгата минимумэй дүүргэлтые шалганагүй, колхозуудта ажалай жаяг заршам шангадхаха хэмжээнүүдые абанагүй. Байгша оной түрүүшын 5 һара соо дурсагдагша аймагуудай нэгэшье колхоздо колхознигуудай нийтынгээ ажалда хабаадалга тухай асуудал колхознигуудай хамтын суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээгүй.

Колхозно үйлэдбэридэ һаад түбэг ушаруулдаг, хүдөө ажахын артелиин нангин Устав эбдэдэг, ажалта үдэрэй уялгата минимумые дүүргэдэггүй лодырьнуудые шангаар шүүмжэлжэ, тэдэниие колхозой ажалда эдэбхитэйгээр хабаадуулха шухала.

Ажалай эбдэршэгүй шанга жаяг заршам ба колхозно бүхы хүдэлмэринүүдые эрхим шанартайгаар, хаһа соонь дүүргэлгэ хадаа амжалтын, манай колхозуудай улам саашадаа һалбаран бэхижэлгын үндэһэ һуури мүн.

М. Кудрявцева,
БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын агроном.

Манай республика соо мүнөө үедэ 200 гаран библиотекэнүүд хүдэлмэрилнэ. Тэдэндэ республиканска бибколлектор үдэр бүхэндэ хэдэн зуун экземпляр номуудые эльгээнэ. Байгша оной дүрбэ һарын турша соо 30 мянгаһаа үлүү экземпляр элдэб номууд тэдэндэ эльгээгдэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бибколлекторэй хүдэлмэрилэгшэд Е. Степанова, Д. Степанова, В Шимякина гэгшэд Яруунын мяханай совхоздо эльгээгдэхэ номуудые бэлэдхэжэ байна. Тус совхоз энэ жэлдэ өөрынгөө библиотекэдэ хамта дээрээ 8 мянган түхэригэй сэнтэй номуудые худалдажа абаа юм.

М. Минеевэй фото.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар табигданхай

Ториин аймагай «Улаан-Бургалтай» колхоздо хабарай тарилга дээрэ 1 тракторна ба 3 полеводческо бригаданууд хүдэлмэрилнэ. Колхознигууд ба механизаторнууд хабарай тарилга дээрэ шэн зоригтойгоор ажаллана. Колхознигуудай дунда үдэрэйнгөө нормые 100—130 процент хүрэтэр эрхим шанартайгаар дүүргэдэг нүхэдүүд олон. Илангаяа Р. Дылгыров, С. Баинова, Н. Галиев ба бусад эрхим һайнаар хүдэлмэрилжэ, ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Гэбэшье, колхознигуудай дунда культурно-политическэ хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдана. Колхознигуудай дунда газетэ ба номуудые уншалга, хөөрэлдөө ба лекцинүүд үнгэргэгдэнэгүй. Ханын газетэ саг болзор соогоо гаргагданагүй. Полевой станууд дээрэ «Дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдадагшье һаа, тэдэнэйнь идейнэ хэмжээгээрээ һула байна. Колхозой радиоузел жэл шахуу болоо хүдэлмэрилнэгүй. Колхознигуудай дунда газетэ захилга һулаар эмхидхэгдэнхэй. Жэшээнь, «Б. М. Үнэн» газетэ оройдоол 29 хүнүүд захинхай. Полевой станууд дээгүүр нүүдэл библиотечкэнүүд эмхидхэгдээгүй. Колхозой уншалгын байшан залуушуулай культурна гуламта боложо шадаагүй байна. Колхозой партийна ба комсомольско организацинууд энэ шухала хэрэгтээ анхаралаа хүсэд табинагүй.

Г. Тогтохоев.

Лекци уншагданагүй

Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (Суулга) аймагай центрһээ 40 гаран километртэ байдаг юм. 1948 онһоо хойшо тус колхоздо ВКП(б)-гэй айкомһоо гү, али аймагай Соведэй гүйсэдкомһоо нэгэшье хүдэлмэрилэгшэ ерэжэ лекци уншанагүй. Хэн нэгэн ерээшье һаа, ялхитай муу харгыһаа түбэгшөөжэ, фермэнүүд дээгүүр ябангүй, колхозой правлениһээ элдэб мэдээнүүдые абаад бусашадаг байха юм.

Колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдадаг энэ участогта ВКП(б)-гэй айкомой анхаралаа табихань шухала.

Ц. Бальжинимаев.

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа

Малайнгаа тоо толгой олошоруулна

Нийтын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые бэелүүлхэ зорилгоор «Шэнэ байдал» колхозой малшад эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, нилээд ехэ амжалтануудые туйлаба. Мүнөө тус колхоз мал үсхэбэрилхэ 1950 оной даалгабариие малай бүхы түрэлөөр дүүргээ. Тиижэ малайнь тоо 1949 онойхидо орходоо 14,5 процентээр олошороо.

Эндэ малайнгаа тоо толгой олошоруулхатайгаа хамта, тэрэнэй ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлнэ. Жэшээлхэдэ хонинoй товарна фермынхид 1949 ондо 1948 онойхидо орходоо 30 процент үлүү ехэ нооһо хайшалһан байна.

Мүнөө тус колхоз малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын зорилгоор сабшаланаа сэбэрлэжэ, уһалжа байна.

(«Кударинский колхозник», Кударын аймагай газетэ).

Түрүүшын үдэрэй дүнгүүд

Майн 20-до городой һургуулинуудаар шалгалтын экзаменууд захалба. Һурагшад экзаменуудаа эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтаа.

№ 59 һургуулиин 4-дэхи классуудай 139 һурагшад арифметикээр шалгалта үгэбэ. Тэдэнэй 46-ниинь эрхим сэгнэлтэ, 73-ниинь һайн сэгнэлтэ абаба. 5-дахи классуудай һурагшад ород хэлээр экзамен бариха зуураа, һайн амжалтануудые харуулба. Тэдэнэй 36 һурагшадынь «5» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаһан байна.

(«Байкальский Рабочий», Бабушкин городой газетэ).

Агитбригада хүдөө гараба

Һаяхан аймагай культурын байшангай ба ВЛКСМ-эй айкомой агитбригада хабарай тарилгын үедэ колхознигуудые уранһайханай талаар хангахын түлөө хүдөө гараһан байна.

Тус агидбригада «Красная заря», «Путь социализма» Чкаловай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудаар ябаад, Батуринска сомоной колхозуудта гараба. Энэ бригадые хүтэлбэрилэгшэ ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр Белкин концертын урда тээ уласхоорондын байдал тухай асуудалаар колхознигуудта лекци уншана.

(«Знамя Победы», Прибайкальска аймагай газетэ).

Нооһо тушаажа захалба

Майн 23-да Кировэй нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо баранһаа түрүүлэн нооһо гүрэндөө тушаажа захалба. Энэ колхоз нэгэ үдэрэй туршада 830 килограмм нооһо тушааһан байна.

Мүн Ждановай нэрэмжэтэ колхоз нооһо тушаалгаяа мүн лэ захалба.

(«Красная заря», Хориин аймагай газетэһээ).

Дамжуулгын улаан тугта хүртэбэ

Зэдын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдком ба ВКП(б)-гэй айкомой бюро нийтын малажалые хүгжөөхэ талаар дэлгэрһэн колхозууд хоорондын социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаба.

Энэ жэлэй 4 һарын дүнгүүдэй ёһоор, «Социализм» колхоз (түрүүлэгшэнь Жигмитов) мал үсхэбэрилгөөр түрүү һуури эзэлжэ, аймагай Соведэй гүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

(«Стахановец», Зэдын аймагай газетэ).

Агитаторнууд колхозуудта

ВЛКСМ-эй Ториин айком поли дээрэ хүдэлмэрилдэг колхознигуудта элдэб концерт наадануудые харуулха 2 агитбригадануудые эмхидхэһэн байна. Эдэ агитбригадануудай нэгэниинь — бурят-монгол, нүгөөдэнь — ород хэлэн дээрэ концертнүүдые харуулдаг юм.

РСФСР-эй габьяата артист нүхэр Ильинэй хүтэлбэрилһэн агитбригада бурят колхозуудта болон тракторна вагончигуудта, полевой станууд дээгүүр концертнүүдые табяа, мүн, 12 «Дайшалхы хуудаһануудые» гаргаа, 21 лозунгнуудые бэшээ. Колхозой ажалда түрүүлэн ябагшадые суурхаһан дуунуудые агитбригадынхид дуулаа. 1000 шахуу колхознигууд тэдэнэй концертнүүдые хараһан байна.

Мүн тэрэшэлэн, хоёрдохи агитбригадань 9 колхозуудаар ябажа, агитационно хүдэлмэри хэбэ.

О. Аюшеев.

ХОРИИН АЙМАГТА

ОРОЛДОЛГЫН АША

«III Интернационал» колхозой малшад колхозно, совхозно нийтын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэ. Энээнэйнгээ ашаар тус колхозой хонинoй ба гахайн фермэнүүд мал үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ даалгабари 105 процент дүүргэһэн байна. Мүн бусад фермэнүүдынь даалгабаряа дүүргэхэ болоо.

Колхозой эрхим хонишод Д. Ешинова, Д. Найданова гэгшэд 250—280 хурьгадые абаад, тобир тарганаар түлжүүлжэ байна.

ПОЛЕВОЙ СТАНУУДТА КОНЦЕРТ

Аймагай культурын байшангай концертнэ бригада (хүтэлбэрилэгшэнь Марков) хабарай тарилгын үедэ полевой стануудые ба тракторна бригадануудые культурнаар хангана. Һүүлэй үедэ тус бригада «Родник», «Улаан одон» ба Ждановай нэрэмжэтэ колхозуудай полевой стануудаар ябажа, концертнүүдые харуулһан байна.

Мүнөө энэ бригада Ашангын сомоной колхозуудта гараба.

ШЕФСКЭ ТУҺАЛАМЖА

Красно-партизанска долоон жэлэй һургуулиин багшанар ба ахалагша классай һурагшад шефтэ «Красный партизан» колхоздоо халуун туһаламжа үзүүлнэ. Тэдэнэр тус колхоздо 3 удаа ошожо, полевой стануудыень лозунг ба плакатануудаар гоёоһон, «дайшалхы хуудаһануудые» гаргаха хэрэгтэнь туһалһан байна. Мүн һургуулиин багшанар элдэб темэнүүдээр лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, газетэ журналнуудай шанга уншалга эмхидхэдэг юм.

ҮБГЭНЭЙ ШУДАРГУУ АЖАЛ

65 наһатай луговод Д. Цыренжапов («III Интернационал» колхоз) малай бата бэхи кормовой база байгуулхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдоно. Энэ нүхэр богонихон хугасаа соо 150 гектар талмай уһалһан ба 400 гектар сабшалан модо шулуунһаа сэбэрлэһэн байна.

Мүнөө энэ үбгэн сабшалан һайжаруулгын хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр.

Б. Намжилон.

ГҮРЭНЭЙ ИНТЕРЕСҮҮД— ЮУНҺЭЭШЬЕ ҮЛҮҮ

Д. БОЛСОХОЕВ,
шэлэй заводой директор

Ленин—Сталинай парти хадаа манай хүнүүдые дүлэтэ советскэ патриотизмын үзэлөөр хүмүүжүүлнэ. Советскэ хүнүүд Эхэ оронойнгоо улам һалбархын түлөө, коммунизм байгуулхын түлөө большевистскэ партиин хүтэлбэри доро шэн зоригтойгоор ажаллажа байна. Советскэ хүнүүд болбол ажал хадаа нэрэ хүндын хэрэг, шэн габьяагай ба баатаршалгын хэрэг, социалистическэ зөөри хадаа ойроо хүртэшэгүй бүгэдэарадай нангин зөөри мүн гэжэ тоолодог. Тэдэнэртэ гүрэнэй интересүүд юунһээшье үлүү байдаг.

Манай орон дотор үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн өнөөнэй эли тодо гэршэ мүн. Социалистическэ мүрысөөн үргэн олониитые хабаадуулдаг туладаа хүсэтэй ба саг үргэлжэ шэнэ, бүри дээдэ шатануудта орожо байна.

Гүрэнэй интересүүдые юунһээшье үлүүгээр тоолодог хүдэлмэришэдэй үүсхэл оролдолго үдэр бүри үргэдэжэ, ажалайнь бүтээсэ улам ургажа байдаг.

Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой хүсэн, тэрэнэй далайсань жэл бүри ехэдэжэ байна. Заводой бүтээдэг продукциин хэмжээ дайнай һүүлэй табанжэлэй түрүүшын жэлэйхиһээ 80 процентээр ургаа. Заводой хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй ба технигүүдэй коллектив дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй һүүлшын жэлдэ урда урдынхиһаа эршэмтэйгээр ажаллажа байна. 1950 ониие эхилхэдээ тэдэнэр табанжэлэйнгээ түсэбые август соо 4,5 һараар уридшалан дүүргэхэ, жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 260 мянган квадратна метр шэл Эхэ орондоо үгэхэ гэһэн уялга абаа һэн.

Заводой хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд абаһан уялгаяа бодотоор дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байна. Эхэ орондоо шадаалһаа ехэ, эрхим һайн шанартай продукци үгэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлнэ.

1950 ондо үйлэдбэриин түсэб урда жэлнүүдэйхидэ орходоо нилээд дээшэлүүлэгдэнхэй. Тиигэбэшье, энэ оной нэгэдэхи квартал соо 1949 оной нэгэдэхи кварталайхида орходоо 168 мянган квадратна метр ехээр сонхын шэл үйлэдбэрилэгдөө. Мүн энэ үе соо эрхим ба нэгэдэхи сортын продукци гаргалга 10 процентээр дээшэлээ.

Заводой коллектив эрьесэдэ байгаа мүнгэ зөөриин эрьесые түргэдхэхэ талаар мүн лэ бага бэшэ амжалта туйлаа. 1949 онтой жэшэбэл, энэ оной 1-дэхи квартал соо эрьесэдэ байгаа зөөриин эрьелтэ 26 үдэрөөр түргэдхэгдэжэ, 2 миллионһоо дээшэ түхэриг мүнгэн сүлөөлэгдөө.

Иимэ амжалта хайшан гэжэ туйлагдааб?

Социалистическэ Эхэ оронойнгоо хүсые арбидхахын тулада заводой хүдэлмэришэд бүхы оролдолгоёо гаргаһан байна.

Продукци үйлэдбэрилгые түргэдхэхын ба шанарыень һайжаруулхын түлөө, тэрэнэй өөрынь үнэ сэнгые химдаруулхын түлөө үдэр бүриин үсэд шанга тэмсэлые манай хүдэлмэришэд улам эршэдхэнэ. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэ бүхэн үйлэдбэрилгэ дээрээ ухаалан зохёолгын ба уралан нарижуулгын дурадхалнуудые олоор оруулха гэжэ саг үргэлжэ оролдоно.

Мүнөө механизированнэ шэлэй заводой зуугаад хүдэлмэришэд-стахановецууд өөһэдынгөө табанжэлэй даалгабарита түсэбүүдые дүүргэһэн ба зариманиинь холо үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Тиихэдэ шэнэ табанжэлэй үнгэрһэн дүрбэн жэл соо дунда жэшээгээр абахада, нэгэ хүдэлмэришэнэй ажалай бүтээсынь 47,5 процентээр дээшэлһэн ябадал манай хүнүүдэй шадабариин улам улам дээшэлжэ байһаниие харуулна.

Дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ заводой мастернууд «Фурко» машинаар 1 час соо 50 метр шэл гаргадаг байгаа һаа, мүнөө 75 метр гаргадаг болонхой.

Шэл хайлуулдаг солото мастернууд нүхэд Галинецкий, Дворников гэгшэд шэл хайлуулгые эрид шууд дээшэлүүлхэ, түргэн темптэйгээр хүдэлмэрилхэ арга боломжо олоһон байха юм.

Эрхим шанартай продукци бүтээн гаргахын түлөө хэдэн олон хүдэлмэришэд, бригаданууд мүрысэжэ байна. 1930-аад оной үедэ заводой барилга дээрэ түрүүшын шулуу табилсаһан Даша Яптуев мүнөө заводой алдар солото стахановец болонхой. Халаан соогоо тэрэ 470 метр шэл отолхын орондо 700 метр эрхим шанартайгаар отолдог болоо. Заводой шэл отологшо стахановецууд Измайлов, Гармышев урдань гар үйлэдбэриин мастернууд байһан аад, мүнөө эрхим мастернууд-фуркистнууд болоо. Стахановецууд Н. Кисенков, П. Аксенович, Лоскутов, Ф. Жуков, В. Барышников ба бусад хурдан түргэн ажалай үльгэр жэшээ харуулагшад юм. Тэдэнэр мүн үндэр шанартай продукци гаргалгаараа суурхадаг болонхой.

Заводой солото мастернууд өөһэдынгөө ажалай амжалтаар һанаагаа амарнагүй. Харин залуушуулые һургаха ба хүмүүжүүлхэ, залуу мастернуудые бэлэдхэхэ ябадалда бүхы эрдэм мэргэжэлээ, дүршэл шадабаряа зорюулна. Һаяхан ажалай резервнүүдэй һургуулинуудые дүүргээд, завод дээрэ ажаллажа байһан Пашков ба Швалов гэгшэд мастернууд болонхой. Шестаков, Рекунов ба бусад залуушуул солото мастернуудай туһаламжаар мэргэжэл һайнтай каменьщигууд болоо. Эдэнэр стахановска ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Мүнөө заводой гансахан шэл отолдог цехын 27 хүдэлмэришэд ССР Союзай Верховно Соведэй нэгэдэхи сессиин хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, ажалай хурдан темпын ба продукциин эрхим шанарай түлөө тэмсэжэ байна. Машинно-ванна цехын хүдэлмэришэд, инженернүүд шэлэй нимгэн зузаание гуримшуулжа, һара бүриин 100 тонно шихтэ арбилха гэжэ шиидээ. Тиигээд, арбилһан материал дээрээ һарын һүүлшын нэгэ үдэртэ ажаллаха гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Хэды ехэ амжалта туйлалтануудай байбашье, шэлэй заводой хүдэлмэридэ нилээд ехэ дутагдалнууд бии.

Хамагай түрүүндэ заводнай һара ерэхэ бүри темпээ үргэжэ, жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилнэгүй, технологическа журамууд эбдэрнэ.

Бидэ Эхэ оронойнгоо аша туһада үнэн сэхээр хүдэлмэрилжэ, социалистическэ гүрэнэйнгөө интересүүдые юунһээшье үлүүгээр сахижа, эдэ дутагдалнуудаа эрид шууд усадхаха ёһотойбди. Тиигэбэл заводнай республикынгаа түрүү предприятинуудай зэргэдэ хододоо ябалсаха бшуу.

Манай заводой партийна, комсомольско ба профсоюзна организацинууд бүхы ажал хүдэлмэреэ энэ зорилгые дүүргэлгэдэ хандууланхай.

Партийна эхин организациин суглаанһаа

ВКП(б)-гэй Уставые наринаар сахиха

* * *

…ртийна эхин организацинууд ВКП(б)-гэй Уста… …мараар сахигдадагые саг үргэлжэ анхаралдаа … зэргэтэй. Коммунист бүхэн өөрынгөө уялгые …оо дүүргэдэг, эрхэеэ гүйсэдөөр эдлэдэг байха …ой. Иимэ эрилтые ВКП(б)-гэй Устав партиин …үдэй урда табина.

…хан, Кабанскын аймагай Посольскын сельсо… «Байкал» колхозой партийна эхин организа… суглаан үнгэргэгдөө. Тэндэ «ВКП(б)-гэй Уста… нигтаар сахиха» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэг…

ВКП(б)-гэй Кабанскын айкомой инструктор …р М. Розенблюм элидхэл хэжэ, партиин Уставай эрилтэнүүдэй хэр зэргээр бэелүүлэгдэдэг байһаниие тодорхойлоо. Элидхэл тушаа хамта 9 хүн үгэ хэлээ. Тэдэнэр тус асуудалай шухала байһаниие онсо тэмдэглэһэн байна.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл суглаан дээрэ дэлгэржэ, парторганизациин хүдэлмэридэ бии байгаа дутуу дунда зүйлнүүдые усадхаха тушаа хэдэ хэдэн үнэтэ һанамжанууд хэлэгдээ. «Бурят-Монголой Үнэн» газетын редакци тус хуудаһан дээрэ дурсагдагша суглаанда хабаадалсагшадай үгэнүүдые тобшоор толилхо зуураа, бусад партийна организацинуудай хүдэлмэридэ туһалха зорилготой байна.

Коммунист бүхэнэй арюун ба нангин уялга

(ВКП(б)-гэй Кабанскын айкомой инструктор нүхэр М. РОЗЕНБЛЮМЭЙ элидхэлһээ)

…льшевигүүдэй парти болбол … ажалшадай интересүүдэй … сусаршагүйгөөр хододоо тэм… Тиимэл хадань ажалшан … большевистскэ партида эти… тэрэниие хододоо дахажа яба… Тиимэл хадаа большевистскэ … хэзээ сагта хүсэтэй байдаг, … зүһэнэй дайсадые даран дии… байна.

…оммунистическэ партиие бай… …адаа ба бэхижүүлхэдөө Ленин … хоёр парти тухай сурталые … болгоһон, юунэй түлөө тэмсэхэ …ень, ямар арга методээр тэрэ …лээ ябуулха байһыень, илалта …хын түлөө партиин яажа эм… …дэхэ ёһотойень эли тодоор … байна. Парти хадаа хүдэлмэ… … ангиин ба ажалшадай түрүү, … ёһо мэдэдэг отряд мүн. Пар… … үг зорилго коммунизм бай… …лга болоно.

…артиин байгуулалтын ба тэ… … доторой ажа-байдалай эмхи …ые богонихоноор, научнаар …барилгые партийна Уста… гэжэ …нэбди. Устав хадаа партийна …айдалай үндэһэ һууринь, нан… …үулинь гээшэ.

…рэ хуулиие партиин гэшүүн …, партийна организаци бүхэн …ришэгүйгөөр сахиха уялгатай. …вай ёһоор партиин гэшүүн …н партийна ямар нэгэн органи… …а орожо хүдэлмэрилдэг гээшэ. …арти болбол нэгэн бүхэли, ба … бэхи организаци мүн. Пар… … бүхы хүтэлбэри нэгэн центр… …бэелүүлэгдэдэг, тиихэдэ дээдэ …н органуудай шиидхэбэри …дахи шатануудайнь органуу… … заатагүй дүүргэгдэхэ ёһотой …э гуримые централизм гэжэ …нэбди.

…арти хадаа—ниитын, һайндура… …организаци мүн. Партиин бүхы …лбэрилхы органууд һунгагдадаг ба өөһэдынгөө органицациинуудай урда тоосодог байна. Тиимэһээ партидахи централизм хадаа демократическа централизм мүн болоно. Парти доторой демократи болбол коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые ба харюусалга, мэдэрэлые дээшэлүүлдэг. Тиигэжэ партийна политикын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ болон практическа хүдэлмэридэ бүхы коммунистнуудые хабаадуулдаг байна.

Большевигүүдэй парти болбол ССР Союзай хүдэлмэришэн ангиин эгээл түрүү, эмхидхэгдэнхэй отряд гэжэ дабтан хэлэе. Парти болбол хүдэлмэришэн ангиие, таряашадые болон интеллигенциие—бүхы советскэ арадые хүтэлбэрилэн, хүдэлмэришэн ангиин диктатурые бэхижүүлхын түлөө, социалистическэ байгуулалтые бэхижүүлхын ба хүгжөөхын түлөө, коммунизмын илалтын түлөө тэмсэдэг гээшэ. Парти хадаа тон хатуу шанга жаяг заршамтай дайшалхы организаци мүн. Тэрэнэй хүсэн түгэлдэр бата бэхи, нэгэдэмэл һанал бодолтой байха ябадалые ВКП(б)-гэй программа ба Устав хангана. Партиин Уставые нарин нигтаар сахиха гээшэ коммунист бүхэнэй арюун ба нангин уялга мүн.

Энэ уялгаяа дүүргэлгэ—ВКП(б)-гэй Уставые сахиха ябадал манай эндэ ямар байнаб гэжэ хаража үзэе. Тиихэ зуураа «Байкал» колхозой партийна эхин организаци аймаг соохи томохон парторганизацинуудай нэгэн юм. Эндэ хамта 23 коммунистнууд ажаллана. Тиимэһээ урдаа байһан ажахын ба политическэ бүхы зорилгонуудые шиидхэжэ шадахаар хүсэтэй гээшэ. Теэдшье, парторганизаци үргэлжэ дээрээ нилээд һайнаар ажалладаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй байна.

Гэхэтэй хамта, ВКП(б)-гэй Уставые һулаар сахиха ябадал зарим нэгэн коммунистнуудай зүгһөө үзэгдэдэг. Нэн түрүүндэ, ВКП(б)-гэй гэшүүн Кыштымова Валентина Степановна тухай хэлэхэмни. Тэрэ хадаа партийна организациингаа али бүхы хүдэлмэриһөө таһаршаһан коммунист байна. Ямаршье асуудалые шиидхэлгэдэ хабаадалсахагүйһөө гадна, гэшүүнэйнгээ түлбэриие саг болзор соонь түлэдэггүй байха юм. Иигэжэ, Кыштымова хадаа партиин уставай нэгэдэхи параграфай эрилтые дүүргэнэгүй.

Тиихэдэ, ВКП(б)-гэй гэшүүн Попов Николай Владимирович гэгшэ өөрынгөө тусхайта ажалда үнэн сэхээр ханданагүй. Сельсоведэй секретаряар хүдэлмэрилжэ байхадаа тэрэ болбол худал хуурмаг документнүүдые хэжэ гүрэнэй мүнгэ эдидэг байгаа.

Эдэ мэтын зарим нэгэн үзэгдэлнүүд эрид шангаар шүүмжэлэгдэхэ ёһотой. Өөһэдынгөө зэргые арюун сэбэр байлгаха, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые улам дэлгэрүүлхэ гээшэ бидэнэй зайлашагүй хэрэг.

Коммунист бүхэн партийна ба гүрэнэй жаяг заршамые хододоо бэхижүүлхэ уялгатай. Мүн олониитые үнэн сэхээр, коммунистическээр хүмүүжүүлхын тула коммунистнууд хүсэ шадалаа гамнаха ёһогүй. Энэниие бидэнэр хододоо һанажа ябаха уялгатайбди.

Эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлхэ ёһотойбди

(Нүхэр С. ФЕДОРОВОЙ үгэһөө)

ВКП(б)-гэй Уставые нигтаар …ха гэһэн асуудал манай парт…низациин суглаан дээрэ тон … табигдаа. Энээнһээ урда тээ …нэр—коммунистнууд өөһэды… партиин хуушанай гэшүүдтэ …ожорхёод лэ, тэрээнһээ улам… …н Уставаа һайтар мэдэхэдэ …одог байгаабди. Теэд, үнэн …э зарим нүхэдүүд ВКП(б)-гэй …ые гүнзэгыгөөр мэдэдэггүй …э.

…ашээ болгон иимэ баримта … Эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүл… …алаар тон һула хүдэлмэри …лагдана. «Өөрынгөө оюун мэ… …ые дээшэлүүлхын тула марк… …-ленинизмын үндэһэ һууринуу… … шудалхын тула эсэшэ-суса… …йгөөр хүдэлмэрилхэ уялгатай» … ВКП(б)-гэй Устав бидэндэ … хэлэнэ. Манайда политһургуу… …мхидхэгдэнэн аад лэ, заняти… …аа һонирхолтой һайнаар …ргэдэггүй байна. Зарим комму… …ууд партийна һуралсалай … эхилһэнһээ хойшо оройдоо …-3 дахин занятидаа ерээ. Тэдэн… …маршье хэмжээ абтаагүй.

…рэнхы эрдэмээ дээшэлүүлхэ …аар бүри муу байдалтайбди. … һууһан хүнүүдэй дүүргэһэн …суудай тоое хараа һаа, 10-… дээрэ гарахагүй юм. Теэд тэдэнэр саашадаа һуралсаха гэжэ оролдоногүй. Энэ талаар партбюромнай эмхидхэлэй хүдэлмэриие һулаар ябуулна.

Бидэнэр бултадаа шахуу газетэ захижа абадагбди. Тиигабэшье уранһайханай литературые тон багаар уншадаг байнабди. Нүхэд, мүнөө манай агууехэ Эхэ ороной бэлиг түгэлдэр уранзохёолшод хэдэн олон номуудаараа хаа хаанагүй алдаршана. Тэдэнэй эгээл эрхимүүдгэнь Сталинска шангай лауреадуудай нэрэзэргэ олгогдоо. Тэдэнэй зохёолнууд мүнөө үеымнай ажабайдалые үнэн сэхээр, уран гоёор харуулхаһаа гадна, ерээдүй саг үе тухай хэлэнэ. Коммунист бүхэн үглөөдэрэйнгөө замые тодоор мэдэхэ уялгатай байһан дээрэһээ, марксизм-ленинизмые шудалхынгаа хажуугаар уран зохёолнуудтай танилсаха зэргэтэй. Гансашье өөрөө танилсаха бэшэ, харин олониитын дунда энэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэхэ ёһотой байнабди.

Клуб, уншалгын байшан, улаан булангуудай хүдэлмэриие һайжаруулха талаар манай үүргэ баһал ехэ гээшэ. Тэдэнэй ажаллаха түсэбүүд, хүдэлмэри бүхэнэйнь удха ба шанарынь парторганизацида, партбюродо мэдэгдэжэ байха ёһотой. Теэд мүнөө үедэ тиимэ хүдэлмэри һулаар ябуулдаг байнабди. Энэ хадаа манай парторганизациин ехэхэн дутагдал гээшэ гэжэ тэмдэглэнэб.

Коммунистнуудай эдэбхи бага байна. Тодорхойлбол, партийна суглаан бүхэндэ үгэ хэлэдэг «штатна» хүнүүд бии болошонхой. Нүхэд Горяшин, Трескин, Каковин гэгшэдһээ бэшэ хүнүүд шүүмжэлэл хаа-яа хэдэг зантай.

ВКП(б)-гэй гэшүүн Кыштымова тухай шүүмжэлэл тон зүб байна. Кыштымова хадаа гэшүүнэйнгээ түлбэриие саг болзортонь түлэдэггүй байхаһаа гадна, заримдаа партийна суглаанда ерэдэггүй. Иимэ хүн партиин доторой жаяг заршамые һуларуулна. Гэбэшье, манай партбюро, нэн түрүүндэ тэрэнэй секретарь нүхэр Попов мүнөө болотор Кыштымовада хэмжээ абанагүй.

Бидэнэр олониитые дахуулан толгойлнобди. Колхознигууд бидэнһээ жэшээ абана. Тиимэһээ, нэн түрүүндэ бидэнэр эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлхэ, жаяг заршамаа үндэр хэмжээндэ табиха ёһотойбди.

Суглаан бүхэндэ һайнаар бэлэдхэхэ

(Нүхэр А. ЖИЛИНЭЙ үгэһөө)

…углаан бүхэн уридшалан бэлэд…хэ ёһотой. Теэд, манай эндэ …хэл ехэ муугаар хэгдэдэг. … асуудалай зүбшэн хэлсэгдэхэ …н тухай президиумэй соносхо… урда тээ заримдаа мэдэгдэ…үй. Тиимэһээнь нилээд олон хүн … хэлэдэггүй. Зарим коммунист… … түхэреэн жэл соо суглаан … үгэ хэлэнгүй үнгэрдэг.

…ихэдэ, зарим коммунистнууд, …алхэдэ, колхозой түрүүлэгшэ …унист нүхэр Федоров эрдэм …рэлээ дээшэлүүлхэ тухай хүсэд …доногүй. Тиин, ВКП(б)-гэй Ус… … болбол өөрынгөө үйлэдбэриин …жэл ба шадабариие таһалгаряагүй дээшэлүүлхые коммунист бүхэнһөө эринэ.

Партиин Уставай пункт бүхэниие бидэнэр нигтаар сахиха уялгатайбди. Тиихэ зуураа гүрэн түрэдэ, арад зондо аша туһатай хэрэг ажалые хододоо дүүргэжэ ябаха шухала. Жэшээлхэдэ, манай колхоздо үндэр наһатай үбгэд хүгшэд, дайнай ба ажалай инвалидууд олон. Тэдэнэрые харалсаха, тэдэнэй элүүр энхэ ажаһуухын түлөө хододоо анхаралаа табиха хэрэгтэй. Колхозник нүхэр Цуранов мүнөө үедэ материальна тэдхэмжые абахаар болоо. Цуранов шэнги хүнүүдые ёһотой халуун анхаралаар хүреэлхэ гээшэ манай уялга мүн.

Шажанда эсэргүү пропаганда тухай хэдэн үгэ хэлэхэмни. Юуб гэхэдэ, энэ талаар хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдана. Тиихэдэ зарим гэгдэнги хүнүүд шажанай элдэб «үдэрнүүдые» тэмдэглэдэг заншалтай. Хэрбээ шажанда эсэргүү пропагандые бидэнэй саг үргэлжэ, идейнэ үндэр хэмжээндэ ябуулаа хадамнай иимэнүүд ушарнууд тон үсөөн гү, али оройдоошье үзэгдэхэгүй һэн.

* *

Олониитэтэй холбоогоо улам бэхижүүлэе

(Нүхэр И. ХОВРИНОЙ үгэһөө)

Манай партийна эхин организаци гэшүүдэйнгээ тоогой талаар томохон организаци гэжэ элидхэлшэ хэлээ. Энэнь зүб. Теэд, ажахын ба политическэ асуудалнуудые бидэнэр ёһотой һайнаар шиидхэжэ шададаг үшөөл болоодүй байнабди. Энэнэй зарим нэгэн шалтагаануудые үгэ хэлэгшэд элирүүлээ.

СССР-эй Верховно Советдэ һунгаһан һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ агитационно-ниитын хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдаа, урьһаламжа захилгын үедэ коммунистнууд түрүү үүргэеэ харуулаа, хабарай тарилга һайнаар үнгэргэгдөө, загаһа барилгын сезондо бэлэдхэл эршэмтэйгээр үнгэрөө. Һүүлэй үедэ парторганизациимнай хүдэлмэри нилээд һайжараа гээшэ. Тэрэнь арсалтагүй. Гэбэшье, бидэнэр амжалтаараа һанаагаа амарха ёһогүйбди. Дутуу дунда зүйлнүүд манайда олон. Тэдэ дутуунуудаа элирхэйлэн, эрид шууд усадхаха зорилгые бидэнэй урда большевистскэ партиин Устав табина.

Ямар дутагдал бэ гэхэдэ иимэ. Манай колхоз Посольское тосхондо һууринжанхай. Теэд, тосхонойнгоо бүхы ажалшадай дунда политическэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулнагүйбди, хаа-яа лекци, элидхэл хээд лэ, газетэ журналнуудые уншаад лэ хүдэлмэреэ хизаарланабди. Коммунистнууд хаанашье байгаа хадаа олониитэдэ бодото жэшээ харуулжа, тэдэнтэй холбоо барисаагаа үдэр бүхэндэ бэхижүүлхэ уялгатай.

Парторганизацидамнай эхэнэрнүүд үсөөн. Партийнабэшэ эхэнэрнүүдэй дунда, комсомолецуудай дунда хүдэлмэри һулаар ябуулагдадаг. Эдэ дутагдалнуудаа усадхаха шухала гэжэ тэмдэглэнэб.

Шиидхэбэреэ дүүргэлгэ—шухала асуудал

(Нүхэр Г. ГОРЯШИНАЙ үгэһөө)

Дүүргэлтые шалгаха гээшын хэр зэргээр манайда табигдаһан тушаа тогтон хэлэхэмни. Партийна даалгабаринуудай дүүргэлтые шалгалга муугаар бэелүүлэгдэнэ гэжэ сэхэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Энээндэ нэн түрүүн партбюро гэмтэй байна.

Гоё һайхан үгөөр бэшэгдэһэн хэдэн олон шиидхэбэринүүд партбюрогой папка соо бии байха. Теэд, тэдэ шиидхэбэринүүдээ бэелүүлхын түлөө партбюро мүртэй оролдоногүй. Бидэнэр — коммунистнууд хэлсэһэн үгэеэ бодото хэрэг дээрээ бэелүүлжэ байха ёһотойбди.

Зарим коммунистнууд партбюрогой үгэһэн даалгабариие дүүргэдэггүй, тэдэнэй даалгабаряа дүүргэһэниие партбюро һулаар шалгадаг.

Жэшээлхэдэ, апрель соо үнгэргэгдэһэн суглаан дээрээ тосхоноо ногооруулха гэһэн шиидхэбэри абаа һэмди. Тиигээд, воскресник хэхэ үдэрөө еремсээр, модо тариха хүдэлмэридэ зарим коммунистнууд—Трескин, С. Кыштымов ба бусад хабаадалсаагүй. Гэхэтэй хамта, тэдэнэр дурсагдагша шиидхэбэриин түлөө гараа үргэн баталалсаһан байха юм.

Коммунистка Кыштымова тухай ганцаахан мүнөөдэр хэлсэжэ байна бэшэбди. Энээн тушаа зохистой тобшолол хэхыень партбюродо ба секретарь нүхэр Поповто даалгагдаһан байгаа. Теэд, мүнөө хүрэтэр тэрэ шиидхэбэри дүүргэгдээгүй.

Хэдэн удаан саг соо манай сельсоведтэ налог суглуулалга һулаар ябуулагдажа байгаа. Теэд, энэниие парторганизаци анхаралдаа абаагүй. Эсэстэ, гүрэнэй мүнгэн зөөриие коммунист Попов үрижэ, хулуужа байһан байгаа.

Шиидхэбэри гээшэ урдаа табиһан зорилгомнай мүн. Шиидхэбэриеэ дүүргэхэдээ бидэнэр партиин тон шухала хүдэлмэри бэелүүлнэ гээшэбди. Энээн тухай бидэнэр хэзээдэшье мартахагүй ёһотойбди.

Хүсэтэ зэмсэгээ һайнаар бария

(Нүхэр И. ЗУЕВАЙ үгэһөө)

Ниитэ-политическэ ба агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин талаар дутагдалнууд манайда мүн лэ бии байна.

Манай колхоз загаһа барилгын ажал эрхилдэг гээшэ. Тиимэһээ бүхы политическэ хүдэлмэриин гол шэглэлынь загаһа барилгаар гүрэнэй түсэбые саг соонь дүүргэлгэдэ хандуулагдаха зэргэтэй. Гэбэшье, загаһашадай бригадануудта саг үргэлжын анхарал хандуулдаггүй байнабди.

Илангаяа, загаһа барилгын сезоной үе соо тэдэнэртэ тон үсөөн лекци, элидхэлнүүд уншагдадаг. Газетэ, журналнууд тэдэндэ таһалдажа ерэдэг. Багшанар, врачууд ба нютагай бусад интеллигенци ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ һулаар хабаадуулагдана. Улаан булан гү, али агитпункт эмхидхэгдэдэггүй.

Энэ хадаа партбюрогой хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдал мүн. Гэхэтэй хамта, коммунистнуудай эдэбхи энэ талаар баһал һула байна. Колхозоймнай центр дээрэ хаа-яа лекци гү, али элидхэл хэгдэхэдэ, тэндэ коммунистнууд үсөөн ерэдэг.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэри хадаа партиин эгээл хүсэтэй зэбсэг гээшэ. Энэ зэбсэгые ёһотой һайнаар барижа, саашадаа үндэр эдэбхитэйгээр ажаллая.

Түрүүшүүлһээ жэшээ абаха

(Нүхэр М. ПОПОВОЙ үгэһөө)

Манай партийна организацида хэдэн олон түрүү коммунистнууд бии. Тэдэнэй нэгэн — Иван Федорович Кыштымов. Тэрэ хадаа үйлэдбэриингөө даалгабариие хододоо һайнаар дүүргэдэг. Хабарай тарилгын үедэ үдэр бүри 4,5 гектар талмайда үрһэ тариха түсэбтэй аад, 6—7 гектарта таридаг байгаа. Тиихэдэ харгы зам заһабарилха воскреснигүүд нүхэр Кыштымовэй үүсхэлээр хэгдэдэг болоо.

Партиин доторой хүдэлмэридэ энэ нүхэр эдэбхитэйгээр хабаададаг байха юм. Суглаануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, гэшүүнэйнгээ түлбэриие саг соонь түлэдэг, агитационно хүдэлмэриие ябуулдаг.

Коммунист Горяшин эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхын түлөө ехээр оролдодог. Тэрэ хадаа өөрөө элидхэл, лекци бэлэдхэжэ, ажалшадта уншажа үгэдэг, ажалшадтай хододоо холбоо барисаатай байдаг.

Гэбэшье зарим нүхэд партиин арюун нэрые гамнахын түлөө оролдодоггүй байна. Жэшээлхэдэ, коммунистнууд Каковин, Трескин гэгшэд яагаал һаа бага ажал хөхэмһи ааб гэжэ ябадаг. Коммунист Буторов политһургуулиингаа занятида заримдаа ерэдэггүй.

Эдэ мэтын дутуу дундануудтай тэмсэл партбюро һулаар ябуулна.

Тиихэдэ, манай орган—ханын газетэ өөрынгөө уялгые хүсэд һайнаар дүүргэнэгүй — үсөөн гаргагдана, зарим статьянуудынь идейнэ һула удхатай байдаг. Олон коммунистнууд ханын газетын хүдэлмэридэ хабаадалсадаггүй байна. Энэ талаар парторганизациин секретарь би, мүн партбюро ехэхэн гэмтэй гээшэбди. Иимэ байдалые усадхахын түлөө энээнһээ хойшо оролдохобди.

Тус суглаан дээрэ гараһан шүүмжэлэлнүүд тон зүб. Эдэ шүүмжэлэлнүүдые хараадаа абажа, саашадаа улам һайнаар хүдэлмэрилхэ ёһотойбди.

*

Партиин гэшүүд, тэдэнэй уялганууд ба эрхэнүүд

1. Партиин программые мэдэрдэг, тэрээнэй организацинуудай нэгэндэнь хүдэлмэрилдэг, партиин тогтоолнуудай мэдэлдэородог ба гэшүүнэй түлбэринүүдые түлэдэг хүн бүхэн партиин гэшүүн гэжэ тоологдоно.

2. Партиин гэшүүн болбол

а) өөрынгөө оюун мэдэрэлые дээшэлүүлхын тула марксизм—ленинизмын үндэһэ һууринуудые шудалхын тула эсэшэ-сусашагүйгөөр хүдэлмэрилхэ уялгатай;

б) партиин жаяг заршамые хатуу шангаар сахиха, партиин ба ороной политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, партиин политика ба партийна органуудай шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн гүйсэдхэхэ уялгатай;

в) ажалай ба гүрэнэй жаяг заршам сахилгын үльгэр жэшээ болохо, үйлэдбэриин мэргэжэл ба шадабариие таһалгаряагүй дээшэлүүлэн, өөрынгөө хэрэгэй техникые шудалха уялгатай;

г) олониитэтэй холбоо барисаагаа үдэр бүри бэхижүүлхэ, ажалшадай эрилтэнүүд ба хэрэглэлнүүдые саг дары анхарха, партиин политика ба шиидхэбэринүүдэй удхые партийнабэшэ зондо тайлбарилан ойлгуулха уялгатай.

3. Партиин гэшүүн болбол

а) партийна суглаанууд дээрэ гү, али партийна хэблэлдэ партийна политикын ябуулагдажа байгаа асуудалнуудые сулөөтэйгөөр ба бүтэмжэтэйгөөр зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаха эрхэтэй;

б) партийна суглаанууд дээрэ партиин ямаршье хүдэлмэрилэгшые шүүмжэлхэ эрхэтэй;

в) партийна органуудта һунгаха ба һунгагдаха эрхэтэй;

г) ажал-ябуулгынь гү, али абари ябадалайнь тухай шиидхэбэри гаргагдажа байһан бүхы ушарнуудта нюураараа хабаадалсахые эрихэ эрхэтэй;

д) ВКП(б)-гэй ЦК-да хүрэтэр партийна ямаршье шатын эмхидэ ямаршье асуудал ба мэдүүлгэтэйгээр хандаха эрхэтэй.

8. Хүндэтэй бэшэ шалтагаанаар гурбан һарын турша соо гэшүүнэй түлбэринүүдые түлөөгүй партиин гэшүүн ба кандидадууд партиһаа гараһанда тоологдоно, энээн тухайда партиин эхин организацинь партиин райкомоор гү, али горкомоор баталагдаха тусхайта шиидхэбэри абадаг байна.

9. Хэн-нэгэниие партиһаа гаргаха тухай асуудал болбол гаргагдажа байгаа хүнэй гэшүүн байһан тэрэ партийна эхин организациин хамтын суглаагаар шиидхэгдэжэ, партиин райкомоор гү, али горкомоор баталагдана. Партиһаа гаргаха тухай райкомой гү, али горкомой шиидхэбэринь имагтал тэрээниие партиин обком, крайком гү, али Союзна республикын компартиин ЦК-гэй баталһан ушартал, хүсэндөө ородог байна.

11. Партиһаа гаргаха тухай гү, али мүн гаргагдагшые партиин гэшүүнэй эрхэтэйгээр бодхоохо тухай асуудал шиидхэхэдээ тон нарибшалха ба нүхэдэй анхарал, партиин гэшүүниие гэмнэһэн гэмнэлгын баримтануудые һайтар хаража үзэлгэ хангагдаха ёһотой.

Багахан гэмүүдэй (суглаанда ерээгүйн, гэшүүнэй түлбэринүүдые болзор соонь түлөөгүй гэхэ мэтэ ябадалай) түлөө партийна зэмэлэлгын дээдэ хэмжээгээр партиһаа гаргагдаха бэшэ, харин Уставаар хараалагдаһан партийна хүмүүжүүлгын ба нүлөөлэлгын хэмжээнүүд абтаха ёһотой.

12. Партиһаа гаргагдагшадай гомодолнууд ороһон сагһаан хойшо хоёр долоон хоногһоо саашань бэшэ болзор соо хамаатай партийна органуудаар үзэгдэхэ ёһотой.

(ВКП(б)-гэй Уставһаа).

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд байгша оной үрэ жэмэстэ сад тариха гэжэ шиидэһэн байгаа. Колхозно садууушули энэ нимэ дүүргэлтэдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, 1 гектар газар дээрэ 1047 эшэ яблони ба вишни һуулгаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үрэ жэмэстэ залуу мододы һуулгалга. М. Минсэвэй фото.

КИНО

Һонирхолтой фильм

Манай республикын кинотеатрнуудай экрануud дээрэ «Лесная быль» гэжэ нэрэтэй шэнэ научно-популярна фильм харуулагдажа байна. Тодо һайханаар хэгдэһэн энэ фильм уһан соо ба худөөдэ амидардаг бобрнуудые харуулна.

Бидэнэр бобрнуудай гэр байрада байхые, уһа сөөрэм тогтоохоор байгуулһан хэдэн дабхар хаалтануудыень, яажа модо мэрэжэ унагаадагыень, тэрэ модоё уһаар урадхуулан зөөдэгыень харанабди. Эгээл ажалша бухэриг ангууд хадаа бобрнууд юм гэжэ арад зон тон зүбөөр хэлэдэг.

Энэ фильм хадаа тон түрүүшын кадрнуудһаа эхилжэ харагшадай һанал бодолые һонирхуулан татажа шадана. Фильмын харуулагдадаг нэгэ час мэдэгдэнгүй үнгэрнэ.

Энэ тодо һайхан картинын героиннууд булгадаа бобрнууд бэшэ. Харагшадай дураа татан забүүрхэмэ хоболог мяхаша шононууд, үнэгэд, шара шубууд бидэндэ харагдана. Эдэнэр ажалша бобрнуудай хойноһоо агнуурхан гэтэжэ, бүхэ бэхи байрыень тойрон ухариладнад.

Бобрнуудай дайсад гансахан газар дээрэ гү, али агаарта ябадаг бэшэ. Уһан соогуур томонууд — сурхайнууд олоороо нишэ тиишээ зуралзанад. Тэдэнэршье бобрнуудай дайсадынь мүн.

Фильм соо бидэнэр баабгайн хүбүүдые, шандагадые, хэрмэнүүдые, вугаһые тон ойроһоо адаглаад харанабди. Хабарай ой соо нарата талмайн дунда һойр шубуудай наадахые кино харагшад ехээр һонирхон адаглана.

Ойн, уһанай, тала газарай ангуудай яажа байдагые, тэдэнэй үдэр үдэрэй байдалые харанабди. Ангуудай үбэлэй хүйтэндэ яажа амидардагынь, хабарай үер соо ямар ехэ хохидол үзэдэгынь, ойн түймэрһөө олоороо хосордогынь эли болоно.

Мартагдашагүй тодо эпизодууд энэ фильм соо олон. Энэ хадаа һойр шубуудай наадалга, баабгайн тоомгүй хүбүүдэй уһанда оролго, бобрнуудай яажа танигдадагынь «айлшанаа» намнажа холодуулһые харуулһан эпизодууд болоно.

Дээрэһээ бүтүү хүнхи соо байраланхай бобрын булэ. Эхэ ба эсэгэ бобрнууд гурбан бишыхан хүүгэдэ харуулһан танжэнэ. Гурбан хүбүүдэйнь нэгэн уһанда шунгаха ехэ дуратай, һахюулгүй боложо холуур саагуур гуйхэ дуратай байгаа. Сурхай ба үлэсхэлэн үнэгэнэй амаһда орохоһоо «айдаггүй» энэ хүбүүнэйнгээ хойноһоо ехэ бобр холодоо харуулна. Зайгуултаһан хүбүүгээ хадың удаа намнажа гэртээ бусаахыень харахадаа, зал соо һуугшад хүхиүүгээр анеэлдэнэд.

Бобрын гурбан хүүгэдэй нэгэнинь сурхайда баригдажа хосорно. Нүгөө хоёр хүбүүдынь эхэ эсэгынгээ үгы байһан һамбаанда гэртэһээ гаража холодон арилшана. Тэдэ бишыхан бобрнуудай танил бэшэ ба аюултай замда ябахадань бидэнэр тэдэнэй хойноһоо һанаашаа зобожо, сэдьхэлээ хүдэлэн адаглана. Нэгэ хүбүүнинь ойн түймэртэ хосорно. Уруу дүрүү болошоһон эхынь эмы талаар хүбүүдээ бэдэржэ тэрэнние хэн хайлагагүй гэшэб! Харин, гурбадахи хүбүүнэйнь ахэтээ ушаржа гэртээ бусахада бидэнэр баясанабди.

Иигэжэ, зэрлиг ангуудай байдалые харуулһан научно-популярна кинофильм бүтээхэ гээшэ тон орёо бэрхэ хэрэг болоно. Фильмын режиссер А. Згуридн ба операторнууд П. Уточкин, Н. Юрушкина гэгшэд айхабтар ехээр, тон тэсэбэритэйгээр ажаллаа. Эдэнэр өөһэдынгөө үндэр шадабарине тодоор харуулаа.

Ушар юуб гэбэл, бобр гү, али үнэгэндэ дахяад өөрынгөө ролине «наадахые» дуралхажа болохогүй ха юм. Ангуудые яажа һайнаар, сценарида хэлэгдэһэн ёһоор «наадахыень» баалажа болохогүй ха юм! Ямар нэгэ эпизодые сюжетэ таарууаар пленко дээрэ сохихын түлөө операторнуудта хэдэн олон үдэр соо ангуудай хойноһоо агнажа, таарууе гэ саг олохо хэрэгтэй. Ажалша бобрнууд хүнһөө айдаг, гансал һүниндөө ябадаг ангууд болоно. Тиимэһээ операторнуудай хүдэлмэри улам түбэгтэй ба тон ехэ арга шадабари хэрэглэгдэжэ ажал байһанинь мэдээжэ.

Хадь тиимэшье һаань, тус фильм табигшад өөһэдынгөө зорилгые һайнаар дүүргэжэ шадаа.

Советскэ хүнүүд агуухэ Эхэ оронойнгоо баялигые һайнаар мэдэхэе, үнэтэ ангуудай байдалые ойлгохоё оролдодог. Энэ хэрэгтэ «Лесная быль» гэһэн энэ шэнэ научно-популярна кинофильм нилээд ехэ туһа үзүүлнэ.

1949 ондо табигдаһан советскэ эрхим кинофильмнүүдэй тоодо оролсожо, тус фильм хадаа Сталинска шанда хүртөө. Ой тайгын байдалые үнэнөөр харуулһан, тодо һайхан, поэтическэ, ирагуу илдам аялгата хүгжэмтэй (композитор В. Оранский) шэрэтэй энэ фильмые советскэ кино харагшад тон хүлээн хүлеэгээ.

Ч. Цыдендамбаев.

„Б. М. Унэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

Ажалай түлөөһэн гуримшуулагдахань

«Закаменда ажалай түлөөһэнэй гурим хазагайруулагдана» гэһэн статья «Бурят-Монголой Үнэн» газетын энэ оной апрелиин 30-най номерто толилогдоо һэн. Тэрэ статья соо Закаменай аймагай Хамниин сомоной Молотовой ба Михайловска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай малажал дээрэ ажалай нормын тогтоогдоогүй, ажалта үдэрые хамаагүйгөөр бэшэдэг байһан ябадал шүүмжэлэгдэһэн байгаа.

— Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд бүрин тодорһон байна. Тус статьяе партийна хамтын суглаануд дээрэ, мүн колхознигуудай хамтын суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, дутуу дундануудые усадхахыень тэдэ колхозуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнуудта ба правлениин түрүүлэгшэнэртэ ВКП(б)-гэй аймком дурадхаба, —гэжэ ВКП(б)-гэй Закаменай аймкомой худөө ажахын таһагые даагша нүхэр Дугаров мэдээсэбэ.

Магазинай гэр заһабарилагдахань

Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи № 4 магазинай хушалтагүй, муу гэртэ байдаг тухай манай газетэдэ толилогдоһон бэшэгүүдэй шэнжэлэл соо хэлэгдэһэн байгаа.

Хэжэнгын сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Бухаринда дурсагдаһан магазинай гэрые заһабарилха тухай заабари үгтэбэ,—гэжэ Хэжэнгын аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Дагбаев манай редакцида мэдээсэбэ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ЭБ НАЙРАМДАЛДА ДУРАТАЙ СССР-эй ПОЛИТИКЫН ШЭНЭ ГЭРШЭ

СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин майн 15-да Германска демократическа республикын правительствын гуйлтада харюусаха зуураа, 1950 оной эсэс хүрэтэр Германиин түлэхэ репарационно түлбэринүүдэй суммын 50 процентые хороохо ба энэ үлэһэн сумма түлэлгынь 15 жэл соо һунгааха гэһэн Советскэ правительствын шиидхэбэрине премьер-министр Отто Гротевольдо мэдээсэһэн байна. Тэрнэй һүүлээр удангүй, майн 20-до, 23 предприятинуудые германска арадай зөөри болгон үгэхэ гэһэн Советскэ правительствын шиидхэбэри тухай мэдээсэл тунхаглагдаа һэн. Тус предприятинууд Потсдамска конференциин шиидхэбэриин үндэһөөр Советскэ Союзай зөөри болоһон байгаа.

Советскэ правительствын эдэ хоёр шиидхэбэринь түүхэтэ удхашанартай, мүн эдэнь Германиие эб найрамдалда дуратай, демократическа ба бэеэ даанхай гүрэн болгожо шэнэдхэн байгуулхые харааһан Потсдамска конференциин шиидхэбэринүүдые советскэ оронойн бодото дээрэнь хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ байһанай гэршэ мүн.

Дэлхэйе эзэмдэн зонхилхо һэдэлгэ гаргагша американска хархисууд ба тэдэнэй английска, францүзскэ дахуулнууд хадаа Потсдамска шиидхэбэринүүдые будүүлигээр эбдэжэ, германска гүрэнэй бутаргаһаниинь элитэ. Эдэнэр Баруун Германие фашизмын эшэгэн, антисоветскэ шэнэ дайнай плацдарм болгожо байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ Германска демократическа республика байгуулһан немецкэ арадай демократическа хүсэнүүд болбол дайсадай тэдэ һэдэлгэнүүдтэ эсэргүүсэн арид шууд тэмсэнэ.

Германска демократическа республикын правительство хадаа Потсдамска конференциин шиидхэбэринүүдые ба гитлеровскэ агрессиһээ хохидоһон оронуудта Германиин түлэхэ уялганууддые бүринөөр мэдэрһэн байна юм. Республикын үйлэбэриин гол зэбсэг хэрэгсэлнүүдынь ниитэ арадай зөөри болоһон ушар, арадай ажахын түсэбэй ёһоор хүгжэлгэ, газарай реформо бэелүүлгэ ба үргэн олониитые гүрэнэй захиргаанда хабаадуулһан ябадал — эдэ бүгэдэ хадаа дурсагдаһан шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ зохистой условинуудые хангаа.

Германска демократическа республикын арадай ажахын хоёр жэлэй — 1949—1950 онуудай түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Тус түсэбынь 1949 он дотор, дунда жэшээгээр, 104 процент дүүргэгдэбэ. Энэ ушар хадаа промышленна үйлэдбэрине 1948 ониһоо 21 процентээр ехэдхэхэ арга олгоо. Промышленна үйлэдбэриин шэнэ ургалтые 1950 он дотор 21 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагданхай.

Республикын худөө ажахынь ехэ амжалтануудые туйлаа. Газарай реформо хэһэнэй ашаар тарюшадай 530 мянган ажахы гэхэ гү, али 2 миллион шахуу хүн газар абаһан байха юм. 1949 он дотор тарилгын талмайнь 1948 ониһоохоо 160 мянган гектараар ехэдхэгдэжэ, газар элдүүрилгын шанар һайжаруулагдаа, малай тоо толгойе олошоруулха түсэб үлүүлэн дүүргэгдэбэ.

Мүнгэнэй системые бэхижүүлгээр үдэшэгдэһэн, экономикын ниитэ дэбжэлтэ хадаа Германска демократическа республика дотор хүдэлмэригшэдэй бүринөөр ажаллаха арга олгоо, арад зоной ажана байдал һайжаруулха нүхэсэл хангаа.

Советскэ Союзай эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, агуухэ гүрэнүүдэй Ялтинска ба Потсдамска конференциин дээрэ тодорхойлогдоһон 10 миллион доллар хэмжээтэй репарационно уялганууды Германска демократическа республика үнэн сахаар ба хаһа саг соонь дүүргэдэг байгаа, дүүргэжэ байна.

Немецкэ арадые фашизмын харзагы шэрүүн дарлалтаһаа сулөөлһөөр 5 жэл болоһоной ойтой дашарамдуулжа, Германска демократическа республикын премьер-министр Отто Гротеволийн эльгэнһэн амаршалгада харюусан, нүхэр И. В. Сталин иигэжэ бэшэнэ: «Германска демократическа республикын ба Советскэ Союзай хоорондын хани барисаата харилсаан улам саашадаашье манай арадуудай аша туһада ба эб найрамдалда дуратай бүхы оронуудай хоорондын өб эе, хани харилсаанай интересүүдтэ амжалтатайгаар хүгжэхэ гэжэ этигэнэб».

Империалистическа лагериин пропагандистска аппарат хадаа Германска демократическа республика тушаа Советскэ Союзай ябуулжа байгаа хани барисаатэ ба эб найрамдалта политикые мушалха гэжэ али болохоор һэдэнэ, элдэб эсын хуьал үгэнүүдые тараана. Англо-американска империалистнууд Германиин баруун зононуудые тоножо байһан ябадалаа зүбтүүлхэ, тэндэ фашизм һэргээжэ ба Баруун Германие шэнэ дайнай гуламта, плацдарм болгохо гэжэ али болохоор оролдоно. Гэбэшье, дай үүхэгшэдэй ашануудынь яашагүй алирна. Германидахи байдалые сэгнэлгэтэ зүбөөр хандадаг хүн бүхэн тэдэ ашануудые таажа шадаха байна.

Германска либерально-демократическа партиин орган — «Дер Морген» гэжэ берлинскэ газетэ Германска демократическа республика тушаа советскэ хэмжээ ябуулганууды шэнжэлэн, иигэжэ тэмдэглэнэ: эдэ хэмжээ-ябуулганууд хадаа түүхэтэ хэрэг мүн, энэнэй маша ехэ удхашанарые бүхы прогрессивнэ ба эб найрамдалда дуратай хүнүүд байсалантайгаар мэдэрнэ».

Германи тушаа Советскэ Союзай политикань Европодо эб найрамдал батадхалын интересүүдтэ зорюулагдана. Энээние бүхы үнэн сэхэ ба холые харадаг хүнүүд ойлгоно.

2. ХОЙТО-АТЛАНТИЧЕСКА АГРЕССИВНЭ ПАКТДА ХАБААДАГША ОРОНУУДАЙ ЗУБЛӨӨНҮҮДЭЙ ДҮНГҮҮД ТУШАА

Хойто-атлантическа агрессивнэ пактда хабаадагша оронуудай правительствонуудай түлөөлэгшэд майн тэн багта хэдэ дахин уулзалга хэһэн байна. Эдэ уулзалганууднь США-гэй Гүрэнэй секретарь Ачесоной ба французскэ гадаадын хэрэгүүдэй министр Шуманай хоорондо хэлсээнүүдэйе хэлгээр эхилээд, «Хойто-атлантическа союзай совет» гэжэ сессеэр дүүргэгдэбэ. Энэ агрессивнэ союзда орогшо 12 гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд тус сессида хабаадаһан байха юм.

Гадаадын хэблэлэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, эдэ бүхы уулзалганууд нюусаар хэгдэж, тэрэшэлэн тэдэнэй олонхи шиидхэбэринүүдынь, «Нью-Йорк Таймс» газетын бэшэһэнэй ёһоор, «хожом элитэ болохо» юм. Тиигэбэшье, парижска ба лондонско хэлсээнүүдэй уг зорилго тухай, мүн тэдэнэй дүнгүүд тухай мэдэжэ болохоор хэдэ хэдэн материалнууд олониитэдэ мэдэгдэнхэй.

12 ороной түлөөлэгшэдэй лондонско зүблөөн дээрэ абаһан шиидхэбэринүүдынь «Хойто-атлантическа договорой бодото зорилгонуудые бэелүүлхэ ябадалда» зорюулагданхай гэһэн хуулита мэдээсэлнүүд анхарал хандуулна. Хойто-атлантическа агрессивнэ пактын «бодото зорилгонуудые» һанаад үзэхэдэ, лондонско ба парижска хэлсээнүүдэй гол зорилгонуудынь эли болоолхино.

«Хойто-атлантическа договорой бодото зорилгонуудые бэелүүлхэ ябадал» архилдэг байһан тулада, 12 оронуудай лондонско зүблөөн хадаа США-гэй зүгһөө хэлэхэе эзэмдэн зонхилхо ябадал тогтооход условинуудые бэлэдхэхэ зорилготой байгаа. Хуулита коммюнике дээрэ һээнь харахада, парижска ба лондонско уулзалгануудта хабаадагшад США-гэй Гүрэнэй секретарь Ачесоной үгөөр байжа, өөрынгөө гол зорилгые шиидхэхэ 3 зам баримталба: американска империалистнуудай түсэбүүдые бэелүүлхэ тула экономическа, сэрэгэй-стратегическа ба эмхидхэлэй ябуулганы̄дые эрхилһэн байна.

Экономическа талаарнь абаад үзэбэл, Баруун Германиин ба Францын булаг-хайлуулгын ба нүүрһэнэй промышленностине США-гэй юрэнхы хүтэлбэри доро нэгэдхэхэ проект табиһан байха юм. Тиихэдэ, Советскэ Союзда ба арадай демократиин оронуудта эсэргүүгээр бэлэдхэжэ байгаа агрессивнэ хайлиингаа байха ба экономическа базые Баруун Европодо байгуулха гэжэ оролдоно.

Сэрэгэй стратегическа проблемэнүүдые зүбшэн хэлсэһэнэй эсэстэ, хэдэн шиидхэбэринүүд гаргагдаһан байна. Нэгээр, Хойто-атлантическа пактын оронуудай «коллективнэ забсэгтэ хүсэнүүдые» байгуулха «шухала» гэжэ сэхэ заагдана. Хоёрдугаарт, эдэ оронуудай тус бүринь сэрэгэй хэрэгсэлнүүдтэ ба сэрэгтэ гүрим тогтооходо ябадалда зорюулһан һомололгонуудаа ехэ болгохо ёһотой гэжэ шиидхэһэн байна. Гурбадугаарт, Хойто-атлантическа пактын бүхы оронуудай забсэгтэ хүсэнүүдые ба «тэдэнэй хоорондын үүргэнүүдые хубаарилга» хүтэлбэрилхэ ябадалые «таарулхуулха» замууд тодорхойлоогдоо. Эдэ бүхы шиидхэбэринүүдынь нэгэ уг зорилго—американска генеральна штабай мэдэл доро баранцаа байха сэрэгэй организаци Баруун Европодо байгуулха зорилго табина.

США-гэй империалистическа түсэбүүдые бэелүүлхэ эмхидхэлэй ябуулганудаар нэгэн болон, Хойто-атлантическа агрессивнэ блок дотор шэнэ орган байгуулха тухай шиидхэбэри гаргаа. Энэнь бүхы экономическа, сэрэгэй ба политическа асуудалнуудые таараалуулан шиидхэхэ ёһотой юм ха. Тиимэ органие мүнөөхил Америкын Холбоото Штадуд толгойлхо гэжэ харалагдаһаниинь мэдээжэ. Тэрэнһээ гадна, Хойто-атлантическа агрессивнэ блогто орохо шата — «Европейскэ Совет» гэдэгтэ баруун Германиие оруулха хэмжээнүүд абтаһан байна.

Парижска ба лондонско хэлсээнүүдэй дүнгүүд тухай эдэ хүсэд бэшэ мэдээнүүд дээрэһээ юун харагданаб гэхэдэ, дэлхэйе эзэмдэн зонхилхо гэжэ зашаалдаг американска хархисууд өөрынгөө «дүү партнёрнуудые» гартаа бүри ехээр абаха ба мүнөөнөө байгаа түлөүр суверенитедэйнь эхэнхи хубине хаха гэжэ оролдоно.

Эдэ хэлсээнүүд хадаа дотоодын гэмсалые ба англо-американска блогой лагерьтахи зүрилдөөе, илангаяа Шуманай түсэб тухай асуудалаар хурсадхаа. «Манай партнёрнууд бидэндэ ехээр үгэсэжэ байна» гэжэ английскэ «Пипл» газетэ бэшэнэ. Шуманай түсэбые абабал, «Англиин бэеэ даанги байлгада ехэ ехэ таһалгахаболоно» гэжэ «Дейли экспресс» мэдүүлнэ. Гэхэ зуура, эдэ хэлсээнүүдынь, Французскэ компартиин политбюрогой тогтоол дотор заагдаһанай ёһоор хадаа, антисоветскэ агрессивнэ дайнда бэлэдхэлэй шэнэ шата мүн болоно.

Энээниин хараадаа абажа, эб найрамдалай тала баригшад, дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы прогрессивнэ хүсэнүүд болбол дай үүдхэгшэдтэ ба тэдэнэй хорото муухай үйлэдэ эсэргүү тэмсэлэе улам бүүдэтэ эсэргүү тэмсэлэе үзэрһөө үдэртэ шангадхажа байна. Эб найрамдалда дуратай хүн түрэлтэн хадаа эб найрамдалай, демократиин ба прогрессэй дайсадай хорото муухай һанаашалгануудые таһалдуулхын тула бүхы хүсэнүүдээ элсүүлэн жагсаажа байна.

П. Рысаков.

Эб найрамдалай түлөө залуу тэмсэлшэдэй ниитэгерманска конгресс Берлиндэ болобо

БЕРЛИН, майн 28. (ТАСС). Эб найрамдал хангахын түлөө, бэеэ даанхай, демократическа ба эб найрамдалда дуратай единэ Германи байгуулхын түлөө тэмсэлдэ өөһэдынгөө дура хүсэл харуулхын тула Германиин нютаг бүриһөө ерэһэн 10 мянган хүбүүд ба басагад эб найрамдалай түлөө залуу тэмсэлшэдэй ниитэгерманска конгресс дээрэ, Берлиндэ суглараба. Конгресс дээрэ гадаадын залуушуулай олон тоото делегацинууд, тэрэ тоодо залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Союзай, Хитадай арадай республикын, арадай демократиин оронуудай ба Баруун Европын оронуудай залуушуулай делегацинууд байлсаа. Конгресстэ ерэһэн Германска демократическа республикын президент Вильгельм Пик ба премьер-министр Отто Гротеволь түрүүтэй правительствын гэшүүдые, тэрэшэлэн Баруун Германиин коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ Макс Рейманние конгрессэй делегадууд угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаа.

Тэрэнэй һүүлээр конгрессэй түрүүлэгшэ Гермлин Хүндэтэ президиум һунгаха дурадхал оруулба. Советскэ Социалистическэ Республиканудай Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Генералиссимус И. В. Сталиние Хүндэтэ президиумэй составта һунгахые дурадхаба.

Хүндэтэ президиумэй составта нэрьеэжэ альгаташалган доро Мао Цзе-дун, Клемент Готвальд, Матиас Ракоши, Морис Торез, Пальмиро Тольятти, Гарри Поллит, Энвер Ходжа, Вылко Червенков, Болеслав Берут, Хо Ши Мин, Ким Ир Сен, Уильям Фостер, Джеппе Ди Витторио гэгшэд һунгагдана.

Германска демократическа республикын премьер-министрын орлогшо Вальтер Ульбрихт «Демократическа Германиин национальна фронтын илалтын зам» гэһэн ехэ элидхэл хэбэ.

ҺУРГУУЛИИН С[…]

Энэ жэлдэ Бичурын […] һурагшад һургуулиин шадар[…] талмайнуудые ногооруулха т[…] ехэхэн хүдэлмэри хэбэ.

Окино-Ключевскын дол[…] гой һургуулиин һурагшад […] гиин багша Н. К. Попелыш[…] шын хүтэлбэреэр 700 гаран […] мойһо, шара акаци, тополь […] мэтэ мододы таряһан байна […] чурын дунда һургуулиин […] нүүд ба комсомолецүүд […] малина, крыжовник гэхэ […] жэмэстэ мододы һуулгажа, […] лын садтай болобо.

Тарашалэн бага-куналей […] энэ талаар багаа бэшэ хүд[…] хээ.

Ф. Сте[…]

Садаа һэльбэн заһабарилба

Закаменай аймагай […] ажалшад Цахир тосхоно[…] сон гоё болохо зорилгоор, […] амаралтын үдэрнүүдтэ хэдэн […] воскресниүүдые эмхидхэжэ, […] зургаанууд бүхэн өөһэд өөһ[…] участогуудта элдэб янзын […] һата модонуудые олоор тарьб[…]

Мүн салайнгаа талмай һ[…] заһабарилһан, тэндэ танцев[…] талмай түхеэрһэн ба худа[…] наймаанай точко бии бол[…] байна.

Б. Шо[…]

Зүжэг наада харуулна

Мухаршабэрэй аймагай Поп[…] тинска долоон жэлэй һургу[…] уранһайханай самодеятельн[…] кружок (хүтэлбэрилэгшэнь […] Кальсина) тосхонойнгоо […] шадал зүжэг наада болон […] цертнүүдые олоор гаргана. […] жа, кружок 100 гаран ху[…] жа, А. Островскийн «Гроза» […] пьесые ехэ һонирхолтойгоо[…] раба.

Республикын предприяти[…] ба эмхи зургаануудай ху[…] лэгшэдэй уранһайханай сам[…] тельностиин харалгаа тус ку[…] гой коллектив эдэбхитэйгээ[…] лэдхэжэ байна.

П. Д[…]

Үнэтэ экспонат

Задын аймагай колхозник […] лай Валерианович Токарев […] ороноо шэнжэлэлгын республ[…] ска музейдэ үнэтэ носорог[…] ска асаржа тушааба. Токаре[…] хохимойе Инхор гэжэ нютаг[…] голой эрьеһээ олоһон байна.

Үһата носорог болбол ухаа[…] болоһон мамонт, зубр, бизон […] мэтэ амитадтай адли четвер[…] үедэ байһан юм. Энэ амитан […] мэ уеын хойто африканска […] рогой үг гарбал болоно.

Иимэ мамалнууд манай […] тагай эртэ урда уеын түүх[…] жалан үзэхэ хэрэгтэ ехэ удха[…] тай юм.

Музейн дирекци үнэтэ экс[…] асаржа тушааһандань нүхэр Т[…] ревто баясхалан хүргэбэ.

З. Бухар[…]

Харюусалгатай редак[…] **Д. Д. ЛУБСАНО[…]**

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭ[…]

Гүрэнэй Бурят-Монголой […] орденто оперо ба […] театрта — «Хүнэй басаган» […] «Прогресс» кинотеатрта—[…] (үдэр), «Фигарогой түрэ») […] «Эрдэм» кинотеатрта — […] һайхан Василиса» (үдэр), «[…] шан ба пастух» (үдэшэ).

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23 писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); объявлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02309. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000